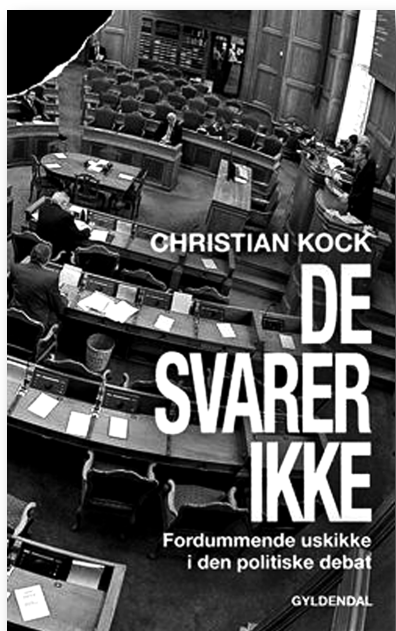

BIDRAG TIL POLITIKERLEDEN

ANMELDELSE AF
KNUD VILBY

Christian Kock:
**De svarer ikke. Fordømmende usikker i
den politiske debat.**
Gyldendal.
225 sider. Kr. 179,-.

Det er klogt af retorikprofessor Christian Kock at starte sit angreb på misvisende og løgnagtige politikerudtalelser med et Lars Løkke-citat om det modsatte. I sommeren 2010 sagde statsministeren, at vi står ved en skillevej og at performance, spin, smartness og oneliners står for fald. "Til fordel for rigtige løsninger på rigtige problemer, ikke smarte budskaber, ikke firefarvet design og busreklamer."

Det virkede som om statsministeren mente det, og i slutningen af første kapitel skriver Kock, at hvis Løkke faktisk gerne vil støtte "en udvikling hen imod at politik skal handle om rigtige løsninger på rigtige problemer, og at politisk kommunikation skal vejes på andre vægte – så kan bogen her forhåbentlig være ham til inspiration."

Forhåbentlig ja, men så alligevel nok ikke rigtigt. Nu er det nogle måneder siden bogen udkom, og debatten har da bestemt ikke løftet sig mod større argumentationssaglighed. Kocks bog er et forsøg på at "kvalitetsvurdere den offentlige politiske debat ud fra borgernes behov". Karakteren er lav. Konklusionen er, at det står ringe til. Og i takt med at valget nærmer sig er det kun blevet værre.

Politiker-interviews og den ene politiker-debat efter den anden dokumenterer, at fremtrædende politikere så vidt muligt svarer og argumenterer uafhængigt af hvilke spørgsmål de får stillet, eller modargumenter de får præsenteret. Og de bruger stadig mere energi på at svine modparten til end på at argumentere *rigtigt, relevant og vægtigt* (Kocks kriterier) for deres egen politik.

Sådan vil det blive ved. Politiske slagsmål vurderes mere og mere som boksekampe. Hvem får sat de dybeste stød ind der hvor det gør mest ondt? Og hvem præsenterer sig bedst på skærm og i tale?

Inden seere og lyttere (for ikke at tale om de langt sjældnere mødedeltagere) selv når at forholde sig og vurdere, har de uendelige politik-anmeldere i form af kommentatorer dømt deltagerne oppe eller nede. Det er kommentatorer, der selv giver meget lidt for Kocks rigtige, relevante og vægtige argumenter. Det er som dårlige boksekampsdommere, der ikke ser efter beskidte kneb, men kun på overfladepreformance.

Jeg ved ikke om Lars Løkke deltager lystigt, eller han gerne vil have det anderledes. Måske. Men han deltager og gør det ivrigt. Selv om han stadig er bagud på points i forhold til Claus Hjort

Frederiksen, når det gælder virkelige svinestreger.

Det er trist, at det er sådan, men den uheldige alliance mellem spindoktorer, travle journalister, overfladiske kommentatorer og temmelig useriøse politikere, gør at det næppe for tiden kan være anderledes. Man kan ind i mellem drømme om journalister og kommentatorer, der interesserer sig mere for substans, men det er ikke engang det det handler om. De findes nemlig. De vurderes blot som mindre underholdende, og derfor får de ikke samme stjernestatus.

Kocks bog er en bog om det han selv kalder "fordummende uskikke i den politiske debat". Det er en seriøs dokumentation af, hvordan politikere i utallige tilfælde søger at snyde eller bluffe deres potentielle vælgere, og der er ikke rigtigt nogen der går fri. Det er dermed også en bog, der bidrager til politikerledet.

Kock stiller sig på vælgerens eller borgegens side og påstår (med rette), at vi har ret til at kræve "at vi ikke bliver fyldt med løgn eller med misvisende fremstillinger af fakta". Hvis politikerne ikke ændrer stil, og det gør de som nævnt ikke, så kan bogen gøre det lettere for os, at se hvordan og hvornår politikerne snyder på vægten. Dermed bliver det, kan man håbe, måske lidt vanskeligere for de værste af dem at fastholde den manglende seriøsitet.

Det er begrænset hvor meget helt nyt der er i bogen. Gang på gang nikker man bekræftende, når Kock citerer og påviser. Men det er nyttigt, at han har samlet og dokumenteret. Som læser tager man sig i at være mere overbærende, når "vennerne" klarer sig ved at snakke udenom eller bruge usaglige retoriske greb, end når "fjenderne" gør det. Men det ændrer ikke ved dokumentationen af, at næsten alle prøver at snyde efter evne.

Det er vigtigt at få nævnt, at det ikke er nyt at prøve at snyde på argumentationsvægten i den politiske debat. Det går så langt tilbage, som der er referater af politiske møder.

Men det er i dag systematiseret på en måde man ikke tidligere kendte.

Jeg har ikke meget sagligt at indvende mod Kocks argumentation, selv om den her og der også udfordrer hans egne tolkninger. Hvor meget må man tolke og i hvilken udstrækning må man tillægge parterne underliggende mere eller mindre beskidte motiver? Et interessant kapitel handler om indvandrerdebatten, hvor begge parter (hvis der kun er to) har skudt modparten modbydelige ting i skoene. Jeg har selv blandet mig og er ikke neutral. Alligevel synes jeg måske her, at Kock overser, at medens den ene side har anvendt en "masse tåbelig, irrelevant og nederdrægtig retorik mod indvandrere", så har den anden side især rettet skytset mod enkeltpersoner eller afgrænsede grupper. Forsøget på at sværte muslimer og/ eller ikke-vestlige indvandrere er efter min opfattelse præget af en form for generaliserende gemenhed, der ikke modsvares af den anden sides nok så nedladende og kritisable formuleringer.

Men går Christian Kock ikke selv lovlig langt i motivtolkning, når han taler om tunnelsyn og om parter, der synes at lokke hinanden ind i en tilstand der minder om stammekrig? Nogle af de mere indvandervenerlige vil vel hævde, at de netop har søgt at undgå stammekrige.

Det er som nævnt en bog, der snarere kan få en funktion i retning af at forstå og tolke den politiske virkelighed end i at ændre den, hvor vigtigt det end kunne være.

Denne lidt desillusionerede konklusion skal dog ikke stå helt alene. For naturligvis kan vælgerreaktion på fup og manglende fakta være med til at ændre noget. Det hele kan blive så skingert i useriøst fægten med armene (Anders Samuelson), at det (måske) kammer over.

Jeg tror også det kan blive for spindoktorglat. Jeg tænkte på det, da jeg så en brochure for et folkemøde på Bornholm. Både Helle Thorning og Lars Løkke stiller op, og de er begge fotograferet så opstillede, retoucherede og umenneskelige, at de virker som figurer i et voks-kabinet. Det er også en måde at fjerne sig fra vælgerne på, og ikke en klog måde.

